

Торговельна політика ЄС

Що Карел залишає Сесилії?

Роберт Хорольський, к.ю.н.,
радник Юридичної фірми «ОМП»

24 вересня 2014 року, м. Київ

Karel De Gucht

- Born 1954, a Belgian politician
- Alliance of Liberals and Democrats Party (ALDE), liberal
- In 2009-2010, European Commissioner for Development and Humanitarian Aid (Barroso I Commission)
- **The European Commissioner for Trade** in 2010-2014 (Barroso II Commission)

Cecilia Malmström

- Born 1968, a Swedish politician
- Alliance of Liberals and Democrats Party (ALDE), liberal
- In 2010-2014, European Commissioner for Home Affairs (Barroso II Commission)
- **The European Commissioner for Trade** in 2014-2019 (Juncker Commission)

European Commissioners for Trade since 1957

Jean Rey	Belgium	1957–1962	Hallstein Commission I
		1962–1967	Hallstein Commission II
Jean-François Deniau	France	1968–1970	<u>Rey Commission</u>
Ralf Dahrendorf	W.Germany	1970–1972	Malfatti Commission
		1972–1973	Mansholt Commission
Christopher Soames	UK	1973–1977	Ortoli Commission
Wilhelm Haferkamp	W.Germany	1977–1981	Jenkins Commission
		1981–1985	<u>Thorn Commission</u>
Willy De Clercq	Belgium	1985–1988	Delors Commission I
Frans Andriessen	Netherlands	1989–1992	Delors Commission II
Leon Brittan	UK	1993–1995	Delors Commission III
		1995–1999	Santer Commission
Pascal Lamy	France	1999–2004	Prodi Commission
Danuta Hübner	Poland	2004	<u>Prodi Commission</u>
Peter Mandelson	UK	2004–2008	Barroso Commission I
Catherine Ashton	UK	2008–2009	Barroso Commission I
Benita Ferrero-Waldner	Austria	2009–2010	Barroso Commission I
Karel De Gucht	Belgium	2010 onwards	Barroso Commission II

EU Trade Policy

Fundamentals

Trade Policy

- Article 207 TFEU
- Common commercial policy
- Exclusive power of the EU
 - only the EU - not individual MSs - can legislate on trade matters & conclude international trade agreements
- Scope of EU's exclusive powers
 - trade in goods
 - services
 - commercial aspects of intellectual property
 - foreign direct investment
- Common trade and investment policy

Trade Policy: institutional dimension

- **EU Legislative acts:**
 - **European Commission:** right of initiative
 - **European Parliament** decides jointly with the **Council** on the framework of EU trade policy
 - Ordinary legislative procedure
- **International agreements:**
 - adopted by the Council, after the Parliament has given its consent
- **Delegated acts:**
 - Commission obtains the power to adopt non-legislative acts of general application, in order to supplement or amend certain non-essential elements of the legislative act.

Karel De Gucht

The European Commissioner for Trade
2010-2014 (Barroso II Commission)

Trade policy objectives

- **09.11.2010**: Commission's Communication 'Trade, Growth and World Affairs: Trade Policy as a core component of the EU's 2020 strategy'. COM(2010)612
- Accompanying documents:
 - Commission Staff Working Document '*Report on progress achieved on the Global Europe strategy, 2006-2010*'. SEC(2010) 1268 final
 - Commission Staff Working Document '*Trade as a driver of prosperity*'. SEC(2010) 1269 final

Lisbon Treaty

- Entered into force on 1 December 2009
- Essentials:
 - Greater powers for the European Parliament
 - Clarified/increased powers for the EU
 - Qualified majority voting for most trade issues
- Updating trade legislation procedures
 - March 2011: **the Omnibus I proposal** (implementing powers – amendments to 24 regulations)
 - June 2011: **the Omnibus II proposal** (delegated powers – amendments to 10 regulations)

TTPI

- **Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP)**
 - trade agreement negotiated between EU and USA
 - removing trade barriers in a wide range of economic sectors (goods, services, investment, public procurement)
 - the core: tackling regulatory issues
 - March 2013: positive independent economic assessment
- **July 2013:** Negotiations started
- **18 Sep 2014:** 7th round
- **TTIP advisory group:**
 - 14 individual experts
 - meets regularly since its launch in January 2014
 - provides the EU negotiating team with expert advice

Investment Protection and Investor-to-State Dispute Settlement (ISDS)

- EU: the largest source and destination of FDI in the world measured by stocks and flows
- Commission's Communication '**Towards a comprehensive European international investment policy**' COM(2010)343, 7.7.2010
- **Regulation (EU) No 912/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 establishing a framework for managing financial responsibility linked to investor-to-state dispute settlement tribunals established by international agreements to which the European Union is party**
- New set of rules to manage disputes under the EU's investment agreements with its trading partners
- Enter into force: 17 September 2014

EU's rights and enforcement of international trade rules

- Proposal – COM(2012)773, 18.12.2012
- **Regulation (EU) No 654/2014 of the European Parliament and of the Council concerning the exercise of the Union's rights for the application and enforcement of international trade rules** and amending Council Regulation (EC) No 3286/94 laying down Community procedures in the field of the common commercial policy in order to ensure the exercise of the Community's rights under international trade rules, in particular those established under the auspices of the World Trade Organization (WTO)
- ENTRY INTO FORCE: 17.07.2014

Negotiations on Trade in Services Agreement (TiSA)

- **TiSA:**
 - EU: the world's largest exporter of services
 - Outside the WTO, to be compatible with GATS
 - 23 negotiating countries (WTO members, 73% of world trade in services)
- **March 2013:** negotiations started
- **September 2013:** basic text agreed
- **21 Sept 2014:** round of plurilateral negotiations chaired by EU

Cecilia Malmström

The European Commissioner for Trade
2010-2014 (Barroso II Commission)

Juncker Commission

November 2014

Political Guidelines for the next European Commission

- Jean-Claude Juncker, Candidate for President of the European Commission
- Speech at the European Parliament
- Strasbourg, 15 July 2014
- “A New Start for Europe: My Agenda for Jobs, Growth, Fairness and Democratic Change”

President-elect

Jean-Claude JUNCKER

- Project Teams
 - First time proposed
 - Clusters of certain members together under designated policy areas
 - Headed by one of the vice presidents
- Project Teams:
 - A Connected Digital Single Market
 - A Deeper and Fairer Economic and Monetary Union
 - A New Boost for Jobs, Growth and Investment*
 - A Resilient Energy Union with a Forward-Looking Climate Change Policy*
 - A Stronger Global Actor*

Political Guidelines

for the next European Commission

Ten priorities

1. A New Boost for Jobs, Growth and Investment
2. A Connected Digital Single Market
3. A Resilient Energy Union with a Forward-Looking Climate Change Policy
4. A Deeper and Fairer Internal Market with a Strengthened Industrial Base
5. A Deeper and Fairer Economic and Monetary Union
6. **A Reasonable and Balanced Free Trade Agreement with the U.S.**
7. An Area of Justice and Fundamental Rights Based on Mutual Trust
8. Towards a New Policy on Migration
9. **A Stronger Global Actor**
10. A Union of Democratic Change

Juncker's Mission Letter to Malmström

- 10 September 2014
- Particularly challenging time for the EU:
 - difficult geo-political situation
 - economic recovery
 - jobs and growth for EU citizens

Mission Letter to Malmström - 1

- contribute to projects steered and coordinated by
 - Vice-President for Jobs, Growth, Investment and Competitiveness
- contribute to the work of
 - High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Affairs/Vice-President
- other initiatives requiring a decision from the Commission - liaise closely with
 - Vice-President for Jobs, Growth, Investment and Competitiveness
- DG TRADE will report to you

Mission Letter to Malmström - 2

- Trade policy: Commission's exclusive competence
 - important trade negotiations are ongoing
 - essential to exploit the potential of external sources of growth for our jobs and growth
- Trade policy: an essential part of our external relations
 - ensure full coherence of positions and actions vis-a-vis our Member States and partners
 - maximise the contribution of our trade policy in support of our overall priorities
 - explain and demonstrate its benefits to citizens and stakeholders at all levels

Mission Letter to Malmström - 3

- To focus on the following:
 1. engage fully in the WTO and multilateral trade processes
 2. reasonable and balanced Transatlantic Trade and Investment Partnership with the United States of America
 3. various bilateral and regional negotiations: existing and new
 4. strong foreign direct investment policy
 5. use of our trade defence instruments
 6. strengthen the EU's strategic partnership with Africa

Addendum

**1. Угода про асоціацію: коли
набуде чинності?**

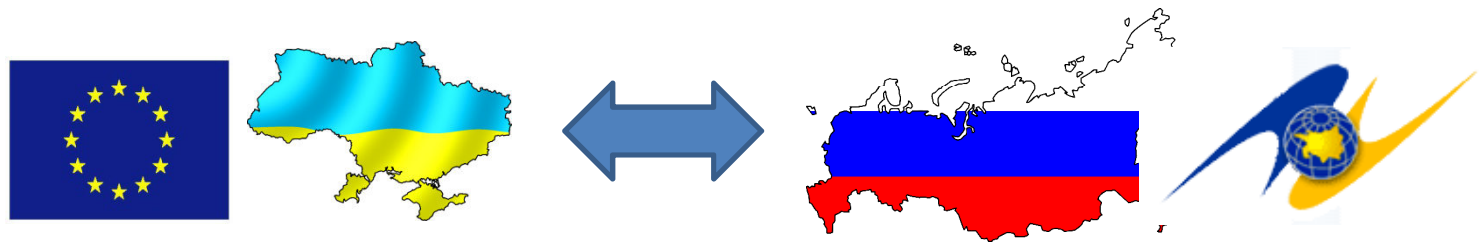
Тимчасове застосування: з 1 листопада 2014 року

- УА набуватиме чинності у **два етапи**:
 - 1. Тимчасове застосування** частини УА
 - «Нормальна» юридична сила, ст. 486(4)
 - Обсяг частини УА визначається **рішенням ЄС**
 - Умова: ратифікація Україною
 - **Російський тиск: ЗВТ за межами тимчасового застосування**
 - Строк: **1 листопада 2014 року**
 - 2. (Остаточне) набуття чинності УА**
 - Набудуть чинності **всі** положення УА
 - Умови: ратифікація ЄС і 28 державами-членами ЄС
 - Строки: **3-5 років після підписання**

Сім рішень ЄС щодо «запуску» УА

- Прийнято **три Рішення Ради ЄС** про підписання та тимчасове застосування УА:
 - від 17.03.2014: політична частина (розд. I, II, VII)
 - від 20.06.2014: економічна частина (розд. III-VII)
 - від 20.06.2014: ст. 17 розд. III
-
- Буде прийнято **два Рішення Ради ЄС** про укладання (=ратифікацію) УА:
 - щодо УА в цілому
 - ст. 17 розд. III
 - 17.09.2014: **Європарламент надав згоду** на прийняття Радою ЄС рішень про укладання УА
 - Буде прийнято **рішення Ради ЄС** про укладання (=ратифікацію) УА від імені **Євратому**
 - Ст. 342 УА і додаток XXVII в частині атомної енергії

2. Російський чинник в Угоді про асоціацію

Діалог Україна – ЄС – Росія щодо наслідків Угоди (11.07.2014)

- Торговельний діалог ЄС – РФ
- Тристороння заява від 11.07.2014:
 - Створена двостороння експертна група Україна-РФ
 - Список занепокоєнь РФ щодо УА
 - Відповіді надає експертна група Україна – РФ
 - За потреби підключаються експерти ЄС
 - Експертний звіт щодо вирішених і невирішених питань

Діалог Україна – ЄС – Росія щодо наслідків Угоди (12.09.2014)

- Політичне рішення міністрів:
 - Відкладення тимчасового застосування ЗВТ до 01.01.2016
- РФ:
 - УА повинна бути змінена
 - Не повинно бути прихованого виконання УА
- ЄС/Україна:
 - Односторонні преференції ЄС для торгівлі товарами з України до 01.01.2016
 - УА НЕ змінюється
- 17.09.2014 – Ратифікація Угоди Україною/Європарламент надає згоду на ратифікацію УА з боку ЄС

Ключові занепокоєння Росії: публічний дискурс напередодні 29.11.2013

- **Загальні**

1. **Неможливість участі України в Митному союзі** (Євразійському Економічному Співтоваристві – ЄврАзЕС).
2. **Обмеження взаємної свободи визначати торговельний режим** (внаслідок підпорядкування Євросоюзу торговельної та інших політик України).
3. **Проблеми із спільним виробництвом чутливої продукції** (неприйнятність поставок з України внаслідок політичного зближення України і ЄС) .

- **Конкретні**

1. **Безмитна поставка на ринок РФ/МС товарів з ЄС як українських**
2. **Річке зростання поставок українських товарів на ринок РФ/МС** (внаслідок їх витіснення з ринку України товарами з ЄС)
3. **Обмеження експортних можливостей РФ/МС у взаємній торгівлі** (внаслідок несумісності систем технічного регулювання і фіто-санітарного контролю, посилення конкуренції з товарами з ЄС)

ЗВТ Україна – ЄС: Що турбує Путіна?

- Резюме виступу Путіна на Мінській зустрічі щодо Угоди про асоціацію
- 28.08.2014

Резюме виступу Путіна на Мінській зустрічі - 1

- Україна тісно інтегрована до економічного простору СНД: МС + Україна – «крупнейший в мире единый хозяйственный комплекс, создававшийся на протяжении веков»:
 - тісні коопераційні звязки в усіх базових галузях економіки, російський капітал в банківській системі України – 32%, країни МС є ключовими зовнішньоторговельними партнерами України
- Договір про зону вільної торгівлі (2011), саме Україна наполягала на укладанні
- Чи можлива подальша інтеграція, якщо буде ЗВТ Україна – ЄС?

Резюме виступу Путіна на Мінській зустрічі - 2

- ЗВТ Україна – ЄС негативно вплине на обсяги і динаміку торгово-інвестиційного співробітництва у євразійському регіоні:
 - Нові санітарні норми і техрегламенти ЄС «по факту будуть закривати український ринок» для товарів МС і РФ
 - Нові техрегламенти в Україні – втрата партнерських зв'язків у промисловості, фінансах, с/г, на транспорті
 - Обнуління мит Україною: значне зростання поставок європейських товарів на український ринок
 - Менш конкурентоздатна українська продукція буде витіснитися з українського ринка, насамперед у РФ і країни МС
 - Ризик протизаконного реекспорту на ринок МС продукції країн ЄС під видом українських товарів
- «С нами практически никто никогда не говорил по тем проблемам, которые я сейчас назвал. Нам просто отказали, сказали: это не ваше дело».
- «Отношения в экономической сфере между Украиной и Россией – это совсем другое дело. И Россия не последний партнёр для наших друзей из Евросоюза.»

Резюме виступу Путіна на Мінській зустрічі - 3

- Найскромніші оцінки:
 - сукупна шкода лише для економіки РФ на першому етапі може скласти **3 млрд доларів**
 - під ударом цілі сектори нашої промисловості, АПК – наслідки для темпів господарського зростання і зайнятості населення
- Ми будемо вимушені вжити **зворотніх заходів**, захистити свій ринок.
- «В полном соответствии с положениями соглашения СНГ о зоне свободной торговли и нормами ВТО.»
- Ми не хочемо когось дискримінувати:
 - введемо щодо України стандартний режим: **режим найбільшого сприяння**
 - запровадимо до України аналогічні фітосанітарні норми.
 - промислові товари: головне – спосіб визначення походження товарів
- Приклад: вже з Білорусії йде товар з ЄС як білоруський. В ситуації з Україною ситуація буде ще гірша.
- В цілому необхідна більш тісна взаємодія між ЄС і євразійським економічним об'єднанням. Необхідно почати пошук шляхів з'єднання обох інтеграційних процесів. Стратегічна мета – створення єдиного економічного простору від Лісабону до Владивостока.

Досвід ЗВТ за межами СНД

- **Україна** має ЗВТ з 17 країнами:
 - Македонія, Чорногорія, 4 країни ЄАВТ (Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія Швейцарія)
- Україна завершує або веде **переговори** про створення ЗВТ: ЄС, Канада, Туреччина, Ізраїль, Сінгапур, В'єтнам та ін.
- **Росія**:
 - Діє ЗВТ з **Сербією**
 - **МС** веде переговори про ЗВТ з В'єтнамом, а також ЄАВТ, Новою Зеландією (призупинені)

Проблеми юридичного вирішення торгівельних конфліктів Україна-РФ

- Митний союз не існує як суб'єкт міжнародного права
- Суб'єкт права – Євразійське економічне співтовариство (ЄврАзЕС)
 - Міжнародна міждержавна організація
 - Наднаціональний характер, держави-члени передали суверенні повноваження до ЄврАзЕС (органів Митного союзу)
- Множинність правових режимів
 - Лише РФ є членом СОТ (Білорусь і Казахстан – ні)
 - Україна має ЗВТ лише з країнами – учасницями Митного союзу
 - Відсутня ЗВТ Україна – Митний Союз
 - Практика уникнення правових засобів вирішення торгівельних спорів

Стаття 18 Договору про ЗВТ в СНД

- Договір про ЗВТ в СНД **не перешкоджає** Україні брати участь в **угодах про вільну торгівлю** відповідно до правил СОТ (п. 1 ст. 18)
- Участь України в угоді про вільну торгівлю **не обмежує права і не звільняє від зобов'язань** перед іншими Сторонами за Договором про ЗВТ в СНД (п. 3 ст. 18)
- **ЯКЩО** участь України в угоді про вільну торгівлю **суттєво негативно впливає** на взаємну торгівлю учасників Договору про ЗВТ в СНД, Сторони проводять **консультації** з метою вироблення і прийняття заходів, направлених на відновлення взаємної торгівлі (п. 4 ст. 18)

Протокол № 6

до Договору про ЗВТ в СНД

- **ЯКЩО** участь України в угоді про вільну торгівлю веде до (1) зростання імпорту з України (2) в таких обсягах, які завдають шкоди або загрожують завдати шкоди **промисловості Митного союзу**, то

держави - учасниці Митного союзу мають право ввести мита стосовно імпорту відповідних товарів з України:

1. після проведення відповідних консультацій між Сторонами;
2. у розмірі ставки режиму найбільшого сприяння (РНС);
3. без шкоди для можливості застосування спеціальних захисних заходів, антидемпінгових і компенсаційних заходів у взаємній торгівлі.

Процедури застосування Протоколу № 6 до Договору про ЗВТ в СНД

- Рішення Вищої Євразійської економічної ради від 24 жовтня 2013 р.
- **Рада Євразійської економічної комісії** ухвалює рішення про запровадження ввізних мит:
 - за наявності підстав, встановлених у Протоколі № 6;
 - «з метою забезпечення умов для розвитку **галузі економіки держави Сторони**»
 - у порядку, передбаченому Протоколом про умови і порядок застосування у виняткових випадках ставок ввізних мит, відмінних від ставок Єдиного митного тарифу, від 12.12.2008 р.